

Hans Wigzell,
Globaliseringsrådets möte 5.1.2006

Mitt föredrag kommer enligt önskan att ges på svenska. men mina Powerpoint bilder kommer att ha svensk eller engelsk text. Nedan följande text ger en sammanfattning av filosofin och strukturen på föredraget.

Universitet har alltid bedrivit utbildning och forskning. Att forskningens resultat skall komma till användning, kommersialiseras, har i de nordiska länderna tidigare icke ansetts vara en direkt uppgift för universiteten. Detta har tydligt ändrats under de senaste åren. Några av orsakerna till detta och förhoppningarna kring sådana förändringar skall diskuteras i mitt anförande med utgångspunkt från erfarenheter av förändringsarbeten, att ändra ett "gammaldags" men forskningsintensivt universitet, Karolinska Institutet (KI), till ett modernt, framtida fortsatt internationellt konkurrenskraftigt universitet med bl.a. hög innovationskompetens. Data kommer att presenteras som visar att detta förändringsarbete som bedrivits under det senaste decenniet på ett flertal sätt redan har visat sitt värde.

För ett framtida universitets framgångar inom detta område krävs flera komponenter logiskt sammanfogade i ett sammanhållet, på strategiskt tänkande och logistik baserat system. Saknas länkar inom detta system brister det, fragmenteras och resultaten blir suboptimala. Centralt i systemet är tillgång till specifik, avancerad information täckande för universitetets framtida centrala områden som skapas vid en strategisk enhet inom universitetet. Exempel på hur en sådan enhet vid KI fungerar kommer att ges. Motivationen, att föra fram forskning inte bara till goda publikationer utan också till innovationer måste stärkas inom universitetet via t.ex. meriteringsportföljer där innovationsresultat ingår i den akademiska karriärstegen värderingar på ett regelmässigt sätt. Utbildning för forskare och studenter i entreprenörskap vid sidan av den huvudsakliga sysslan bör kunna ges. Ett konsortium av universitet och högskolor i Stockholm samverkar för detta ändamål sedan några år i Stockholm School of Entrepreneurship.

Kvaliteten på forskningen vid ett universitet är en avgörande faktor om universitetet skall ha möjlighet att själv bedriva s.k. tech-transfer verksamhet. Forskningsvolymen är också av avgörande betydelse för att kompetens skall kunna vidmakthållas och utvecklas i denna verksamhet. Men lika avgörande för framgång är internationellt hög kompetens hos de personer som skall driva tech transfer-verksamhet samt tillgång till riskkapital. En analys av de nordiska länderna ger vid handen att de flesta, kanske alla enstaka universitet har brister på en, två eller alla ovan angivna faktorer. Jag kommer att i min föredragning gå igenom i mer detalj hur innovationssystemet som satts upp vid Karolinska Institutet i nuläget verkar ha löst dessa utmaningar.

Forskningskvaliteten har fått förbättrat stöd genom en fundamental ändring av KI:s management och finansieringsstruktur 1999. I korthet delas nu större delen av fakultetsanslaget till forskning ut kompetitivt enligt kvalitet och aktivitet på

forskningen. Detta har t.ex. inneburit att endast en mindre del av en professors lön vid KI nu täcks via statliga medel, övrigt måste dras in via aktivitet. De flesta professorer tillsätts nu också via institutionernas egna strategiska analyser och finansieringar. Volymen av forskningsstöd har också ökat dels via en speciell grants office, som hjälper forskare att skriva anslagsansökningar, jurister som godkänner kontrakt och identifiering av helt nya forskningsfinansiärer.

Ett finansieringssystem för själva tech transfer-aktiviteten har byggts upp (KI får inte använda statliga medel för tech transfer) som nu fungerar väl. Högkompetenta individer rekryterade från industrin med sammanlagt över 100 års erfarenhet i produktutveckling leder nu Karolinskas Innovationssystem. Detta har också inneburit att KI har jämförelsevis andra universitet i Sverige den bästa kompetensen inom medicin och bioteknologi utveckling, vilket inneburit att forskare från andra universitet och/eller dessas tech-transbolag kommit till KI för samarbete. Den goda kvaliteten på såväl forskningen som den genom dessa sammanarbeten kraftigt ökade projektinflödet har medfört att KI:s innovationssystem nu får fram ett relativt stort antal lovande industriella projekt årligen. Riskkapital har tagit in på två sätt, dels initialt via skapande av en konventionell risk kapital fond, Karolinska Investment Fund. För att bättre kunna utveckla kompetens att hantera större mängder av små s.k. start up bolag har sedan två bolag i form av en ny form av riskportföljbolag med aktier i ett större antal bolag startat, nämligen Karolinska Development I och II. Totalt har här hittills 1.2 miljarder kronor satsats och en strategisk filosofi utarbetats som nu tillåter KI att följa med längre den stegring av värdet i bolagen som kommer med tid och lyckad utveckling. På sikt avses denna satsning resultera i framtida strategiska medel för universitetet.

I den ökade konkurrensen krävs i framtiden alltmer sammansatta forsknings- och utvecklingsgrupper från olika vetenskapsområden för att kunna lösa de alltmer komplexa frågor som ställs. Karolinska institutet har därför drivit ett initiativ att fysiskt närma och få ihop de tre universiteten i Stockholm, KI, KTH och Stockholms Universitet. Stockholms stad har nu gått in i projektet och en kort beskrivning av detta kommer att ges.